

STARTDOCUMENT LEEFBAARHEIDONDERZOEK KERNEN GEMEENTE SLUIS

Beter een goede buur(t) dan een verre vriend.

Sluis, 29 juli 2008.
Versie: 8.

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Introductie	3
1.2 Context	4
2. Begin en eind	5
2.1 Doel	5
2.2 Resultaat	5
2.3 Traject	5
3. Methoden in vogelvlucht	8
3.1 Overzicht	8
3.2 Waardering	11
4. Kostenaspect	12
4.1 Algemeen	12
4.2 Prestatie-afspraken provincie Zeeland – Scoop	12
5. Ten slotte	13

Bijlage: Verwachting monitoringsinstrument leefbaarheid en test in Sluis.

1. INLEIDING.

1.1 Introductie.

Om maar met de deur in huis te vallen, van leefbaarheid bestaat geen eenduidige definitie. Het is een typisch containerbegrip waaraan per individu en naar tijd en plaats een verschillende invulling kan worden gegeven. Wat de één leefbaar vindt, kan voor de ander een verschrikking zijn. Leefbaarheid krijgt in de grote stad een andere invulling dan in een plattelandskern en enkele decennia geleden werd leefbaarheid anders ervaren dan anno 2008. Sinds de inwerkingtreding van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) wordt de leefbaarheid tot de maatschappelijke ondersteuning gerekend. Prestatieveld 1 verwacht van de gemeente inspanningen op het gebied van het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten. Ook van de woningcorporatie wordt een dergelijke inspanning verlangd. In het Besluit Beheer Sociale Huursector wordt namelijk bepaald dat de toegelaten instelling (=corporatie) bijdraagt aan de leefbaarheid in de buurten en wijken waar haar woongelegenheden gelegen zijn. Aan het definiëren van het begrip leefbaarheid heeft de wetgever zich in geen van beide regelingen gewaagd.

Leefbaarheid kan zowel een objectieve als een subjectieve betekenis hebben. Bij objectieve leefbaarheid gaat het om zaken als demografische ontwikkeling, volkshuisvesting, voorzieningen en bedrijvigheid/werkgelegenheid. De beoordeling en de beleving van de inwoners vormt de subjectieve leefbaarheid.

Met 17 kernen, 56 buurtschappen, ruim 24.300 inwoners en een oppervlakte van 30.843 ha. heeft het begrip leefbaarheid voor de gemeente Sluis een extra dimensie. Het is dan ook niet vreemd dat het de gemoederen bezig houdt, zowel van de inwoners als van de bestuurders. Dat steeds meer maatschappelijke voorzieningen onder druk komen te staan, betekent niet enkel een bedreiging, maar dwingt na te denken over een duurzame invulling van de leefbaarheid op kernniveau. Leefbaarheid wordt trouwens vaak in één adem genoemd met begrippen als sociale samenhang, veiligheid, participatie en duurzaamheid. Hoe dan ook, het vorenstaande maakt duidelijk dat een afbakening van het begrip leefbaarheid noodzakelijk is voordat met het onderzoek kan worden gestart.

Op dat onderzoek wordt vanuit diverse invalshoeken al enige tijd aangedrongen. In de met Woongood Zeeuws-Vlaanderen gesloten prestatie-overeenkomst is bepaald dat de gemeente en de woningcorporatie in de 10 kleinere kernen, te weten Cadzand, Eede, Groede, Hoofdplaat, Nieuwvliet, Retranchement, Schoondijke, Sint Kruis, Waterlandkerkje en Zuidzande, een leefbaarheidsonderzoek per kern (laten) doen en een daarop afgestemd actieplan per kern ontwikkelen. Gesteld wordt dat daarbij in ieder geval de volgende onderwerpen aan de orde zijn: voorzieningenniveau, wonen, bereikbaarheid (mobiliteit), zorg en welzijn, openbare ruimte en tweede woningen. Uit het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de 5 grote kernen (Aardenburg, Breskens, Oostburg, Sluis en IJzendijke) niet in het onderzoek worden meegenomen. Dit betekent niet dat zij volledig uit beeld verdwijnen, aangezien er een wisselwerking is tussen de grote kernen en de nabijgelegen kleinere. Nu er een ander licht is komen te vallen op de bekostiging van het onderzoek, valt zelfs te overwegen alle kernen aan een leefbaarheidsonderzoek te onderwerpen. Ten tweede kan de conclusie worden getrokken dat het onderzoek een praktische insteek heeft: het moet niet verworden tot een rapport met een hoog theoretisch gehalte, maar voldoende handvatten bieden voor het formuleren van beleid. Vanzelfsprekend wordt aan de stads- en dorpsraden in het kader van het onderzoek een prominente plaats toegekend. Ook voor de inbreng van individuele burgers wordt voldoende gelegenheid geboden.

1.2 Context.

Diverse initiatieven maken dat de leefbaarheid van de kernen in de gemeente Sluis in het brandpunt van de belangstelling staat. Onderstaand overzicht geeft daarvan een samenvatting.

Initiatief	Toelichting
Vastleggen definitie leefbaarheid en differentiatie kernen	Zie bestuursakkoord
Onderzoek inzet service/bibliobus	Zie bestuursakkoord
Onderzoek accommodatie-onderhoud door gebruikers in eigen beheer	Zie bestuursakkoord
Basisvoorzieningen op gemeenteniveau in beeld brengen	Zie Kadernota 2008-2011. Zijn gesitueerd in de 5 hoofdkernen
Motie coalitie raadsvergadering 28 juni 2007 inz. onderzoek naar wat nodig is aan gemeenschapsvoorzieningen per kern om leefbaarheid te bevorderen	Motie ingetrokken na toezeggingen college
Vervolg steunpuntenonderzoek	Vervolg op Scoop-onderzoek "Zorgsteunpunten in de kleine kernen van de gemeente Sluis" van november 2005. Relatie met Spreidingsplan Zorgwoningen
Leefbaarheidsonderzoek prestatie-overeenkomst met Woongood	Leefbaarheidsonderzoek in de 10 kleine kernen gedurende periode 2007-2011
Onderzoek profiel kernen door stads- en dorpsraden zelf	Idee naar voren gebracht tijdens voorzitters-overleg 25 juni 2007. Betreft m.n. convenant.
Evaluatie valorisatieplannen diverse kernen ten einde inzicht te verwerven in de noodzaak dorpsplannen aan te passen aan de actualiteit	Voor de kernen Aardenburg, Cadzand, Eede, Groede, Hoofdplaat, Nieuwvliet en IJzendijke zijn valorisatieplannen gemaakt en uitgevoerd

Sluis: betrouwbaar bestuur(d) in balans, het bestuursakkoord van het college van B&W voor de periode december 2006 – maart 2010, benadert, zoals uit vorenstaand overzicht blijkt, de leefbaarheid vanuit verschillende invalshoeken. Minstens even belangrijk is de hoofddoelstelling van het college-akkoord, namelijk het gezond maken van de gemeentelijke financiën. Dat bij een dergelijke operatie ook de gemeentelijke accommodaties in de diverse kernen in beeld komen, ligt voor de hand, ten minste als de gemeente ook op termijn een passend en betaalbaar voorzieningenpakket aan haar burgers wil kunnen aanbieden. In dit verband speelt ook het fenomeen krimp, dat recent een plaats op de bestuurlijke agenda heeft gekregen, een rol. Sluis is de meest vergrijsde gemeente van Zeeland en dit vraagt om adequate beleidsmaatregelen. De notitie Onverkende Paden, die de demografische ontwikkeling van Zeeland tot 2050 in beeld brengt, heeft aan deze bewustwording een extra impuls gegeven. Uit de notitie blijkt dat onze gemeente niet enkel met veranderingen in de bevolkingsomvang wordt geconfronteerd, maar dat de consequenties van de wijzigingen op het gebied van leeftijdsopbouw een nog grotere impact hebben op de lokale samenleving.

Uit het vorenstaande zijn 2 sporen af te leiden: enerzijds in beeld brengen welke maatregelen de inwoners vragen om de leefbaarheid van de kernen op peil te houden en anderzijds in beeld brengen hoe het aanbod aan voorzieningen in de kernen voor de gemeente Sluis er in de toekomst uit ziet. De ambitie is om een nieuwe balans te zoeken voor vraag en aanbod en ervoor te zorgen dat er geen sprake is van een remmend effect, maar juist van een stimulerende werking. Dit kan met het oog op het budget nopen tot het maken van keuzes.

2. BEGIN EN EIND.

2.1 Doel.

Het leefbaarheidsvraagstuk kan worden ontleed in een aantal aandachtsvelden, dat bij welke aanpak dan ook terugkomt. Het gaat hierbij om:

1. wonen;
2. werken;
3. recreëren;
4. voorzieningen;
5. bereikbaarheid;
6. veiligheid en
7. participatie.

Voor het onderzoek kan een tweeledig hoofddoel worden geformuleerd:

- inzicht verkrijgen in de voor de gemeente Sluis duurzame en betaalbare sociale infrastructuur;
- beter zicht krijgen op welke voorzieningen en activiteiten nodig zijn om de leefbaarheid in de kernen in stand te houden of te verbeteren.

Als nevensdoelen gelden:

- het fungeren als nulmeting met het oog op het regelmatig uitvoeren van een leefbaarheidsonderzoek, zodat de effectiviteit van de getroffen maatregelen in beeld kan worden gebracht (monitoring);
- inzicht verkrijgen in de benodigde zorgvoorzieningen in het bijzonder voor ouderen;
- het verkrijgen van inzicht in een bij de schaal en de omstandigheden van een gemeente als Sluis passend voorzieningenniveau;
- het tot stand brengen van grensoverschrijdende contacten die bijdragen aan de instandhouding c.q. bevordering van de leefbaarheid in kleine kernen in de grensstreek.

Het onderzoek omvat mede:

- het in eigen beheer in beeld brengen van de aanwezige voorzieningen in de gehele gemeente (met inbegrip van de 5 grote kernen);
- het zoveel mogelijk in eigen beheer in beeld brengen van digitale statistische gegevens die op het niveau van individuele kernen (on line) beschikbaar zijn;
- het evalueren van de valorisatieplannen.

2.2 Resultaat.

De bevindingen van het onderzoek worden neergelegd in een rapportage per kern. Het onderzoek moet fungeren als nulmeting, dat wil zeggen dat periodiek een soortgelijk onderzoek wordt uitgevoerd en de resultaten ervan zullen worden vergeleken met die van het aan de orde zijnde onderzoek. Bij de totstandbrenging van een en ander speelt burgerparticipatie een belangrijke rol, te beginnen bij het betrekken van de dorpsraden bij de opzet en inhoud van het onderzoek. Aan het eind van de rit moet de rapportage worden afgestemd met de betrokken dorpsraden, alsmede met de betrokken inwoners. Niet uit het oog mag worden verloren dat het uiteindelijk de gemeenteraad is die het laatste woord heeft. Ook het bestuurlijk draagvlak, zowel bij de gemeente als bij de woningcorporatie, moet verzekerd zijn. De oplevering van het onderzoek dient uiterlijk 1 oktober 2009 plaats te vinden.

2.3 Traject.

Gelet op het feit dat er diverse participanten, zowel intern als extern, alsmede verschillende beleidsvelden bij het onderzoek en de uitwerking ervan zijn betrokken, wordt gekozen voor een projectaanpak. Dit impliceert dat er verschillende fasen in het traject zijn te onderscheiden.

1. Initiatieffase (Idee).

De oorsprong van de vraag wordt in beeld gebracht. Tevens wordt vastgelegd wat het doel van het onderzoek is en wat niet tot het project gaat behoren. Het ideeëngoed wordt geconcretiseerd in een eerste resultaatomschrijving. Met het onderhavige startdocument wordt aan deze fase invulling gegeven.

2. Definitiefase (Wat).

Gedefinieerd wordt aan welke eisen het eindresultaat moet gaan voldoen. Zaken als criteria en diepgang komen daarbij aan de orde. Duidelijk zal ook moeten worden vastgelegd wat in het kader van het onderzoek onder leefbaarheid wordt verstaan. Een grondige analyse van de problemen en/of de doelen mag niet ontbreken. Tevens wordt een werkstructuur voor het project opgezet.

3. Ontwerpfase (Hoe).

Op basis van het programma van eisen, dat in de vorige fase is geformuleerd, wordt de methodiek bepaald en een onderzoeksopzet gemaakt. Er wordt een planning gemaakt.

4. Voorbereidingsfase (Hoe te maken).

De uitvoering van het onderzoek wordt voorbereid. Werkwijzen en/of procedures worden tot in detail vastgelegd. Onderzoekscondities worden afgesproken en er worden onderzoeksinstructies gegeven. Met "een druk op de knop" kan de volgende fase zo in gang worden gezet.

5. Realisatiefase (Doen).

Het onderzoek wordt daadwerkelijk uitgevoerd, de gegevens worden verwerkt en het eindrapport wordt opgesteld.

6. Nazorgfase (In stand houden).

Afronden en evalueren van het resultaat. Eventuele opmerkingen ten aanzien van de eindrapportage worden verwerkt. Succes- en faalfactoren van het project worden in beeld gebracht.

De hiervoor bij de fases genoemde inhoudelijke werkzaamheden dienen planmatig te verlopen en daarbij is een vijftal beheersaspecten van belang. In tegenstelling tot inhoudelijk werk dat in een specifieke fase wordt uitgevoerd, hebben beheersactiviteiten juist een continu karakter. De beheersactiviteiten op een rijtje.

1. Tijdbeheersing.

Doorlooptijd en planning moeten worden vastgelegd. Voortgangsbewaking moet worden geregeld.

2. Geldbeheersing.

Budget moet worden bepaald en bestuurlijk worden vastgelegd. Met afd. Financieel Beleid moeten afspraken worden gemaakt over het op regelmatige basis hebben van overleg.

3. Kwaliteitsbeheersing.

Vastgelegd moet worden aan welke van te voren afgesproken kwaliteitseisen de onderzoeksrapportage moet voldoen.

4. Informatiebeheersing.

Met team voorlichting zullen afspraken moeten worden gemaakt over de wijze waarop en de frequentie waarmee in- en extern informatie zal worden verstrekt. Het lijkt wenselijk dat een en ander in een communicatieplan wordt vastgelegd. Ook archivering maakt onderdeel uit van dit beheersaspect.

5. Organisatiebeheersing.

Richt zich op de in- en externe samenwerking in het project. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Ook het regelen van de wijze van besluitvorming en de vergaderfrequentie horen hierbij. Onder de organisatiebeheersing valt bovendien de zorg voor de relatie met de actoren die bij het project zijn betrokken.

De projectaanpak zal worden geconcretiseerd in een afzonderlijk document, te weten een bestuursopdracht, die ter besluitvorming aan het college van B&W wordt voorgelegd. Hierin zal niet alleen de aanwijzing van een bestuurlijk aanspreekpunt worden geregeld, maar ook de samenstelling van de ambtelijke projectgroep. Het ligt in de rede deze interdisciplinaire projectgroep, waarin ook een plaats moet worden ingeruimd voor een representant van Woongood, als kernteam aan te merken en dit aan te vullen met een vertegenwoordiging van de desbetreffende kern waarin het leefbaarheidsonderzoek plaatsvindt, met andere woorden een per te onderzoeken kern gedifferentieerde samenstelling van de projectgroep. Daarnaast zal een begeleidingsgroep in het leven worden geroepen met daarin representanten van de provincie, onderzoeksinstituut Scoop en de gemeente.

3. METHODEN IN VOGELVLUCHT.

3.1 Overzicht.

Er zijn diverse onderzoeksmethoden om de leefbaarheid in plattelandskernen in beeld te brengen. Voor sommige methoden is de inschakeling van een adviesbureau nodig, bij andere methoden ligt de nadruk duidelijk op het uitvoeren van het onderzoek door de dorpsbewoners zelf. Onderstaand is een overzicht gegeven van de diverse methoden.

Methode (waardering)	Korte beschrijving	Opmerkingen
Dorpsblik (+)	Wordt door dorpsbewoners zelf uitgevoerd. Methode bestaat uit softwareprogramma en handboek, waarin stappen beschreven worden om te komen tot actieplan ter versterking van leefbaarheid. Uit vragen in softwareprogramma kan selectie van voor eigen kern relevante vragen worden gemaakt.	Eerder in de kernen Sluis en Oostburg toegepast. Ook bekend als Dorpswaardering. Wordt in Vlaanderen Dorp inZicht genoemd en is aldaar door verschillende gemeenten in de grensregio gebruikt. Maakt grensoverschrijdende gegevensuitwisseling mogelijk.
Droomtraject (-)	Begint met initiatiefgroep. Vervolgens oprichting droomteams onder leiding van droomcoaches. Tijdens droommarkt worden droomtrajecten gepresenteerd. Dynamische agenda van de dorpsraad in plaats van dorpsplan.	In o.a. Vogelwaarde en Clinge is volgens deze methode gewerkt. Is een product van Moveo Training en Advies te Lamswaarde (begeleidde ook traject prestatie-afspraken met Woongoed). Maakt een wat vrijblijvende indruk en lijkt niet geschikt als monitoringinstrument.
Lemon (+)	<u>Leefbaarheidsmonitor</u> is instrument om beleving leefbaarheid te meten en te presenteren. Monitoring vindt meestal om de 2 jaar plaats, zodat vergelijking met eerdere uitkomsten mogelijk is. Resultaten worden ook vergeleken met het landelijk gemiddelde.	In diverse gemeenten, o.a. Vlissingen, uitgevoerd door RIGO Research en Advies BV te Amsterdam. Compact onderzoek met veel vergelijkende informatie.
Keukentafelgesprekken (-)	Geeft bewoners en betrokkenen de kans om heel direct en persoonlijk in huiselijke kring met elkaar in gesprek te gaan over hun dorp. Deelnemers aan de gesprekken zijn een representatieve afspiegeling van het dorp. Afhankelijk van de grootte van het dorp worden met 1 of meerdere groepjes van 5-20 mensen gesprekken gevoerd. Verkregen informatie is basis	In Friesland ervaring mee opgedaan.

	voor dorpsvisie.	
PALED-methode (+/-)	Plan van <u>Actuele Leefbaarheids Doelen</u> . Brengt ideeën, suggesties en gevoelens van dorpsbewoners over leefbaarheid dorp in kaart. Resulteert in dorpsplan waarin maatregelen, concrete activiteiten en projectvoorstellen geformuleerd staan. Externe deskundige begeleidt het proces.	Methodiek wordt toegepast door Overijsselse Vereniging van Kleine Kernen, Vereniging Kleine Kernen Gelderland en Zuid-Hollandse Vereniging van Kleine Kernen. Is een model van Mart Schouten Advies te Lochem.
Dorpsspiegel (-)	Dorp houdt zichzelf een spiegel voor. Eigen oordeel inwoners over eigen situatie staat centraal. Niet alleen enquête-materiaal, maar ook visueel materiaal, interviewmateriaal, statistisch materiaal en informatie vanuit groepsgesprekken worden gebruikt om het verhaal van de dorpen te vertellen. Informatiemateriaal wordt voor het overgrote deel door dorpsbewoners zelf verzameld. Belangrijke basis voor beleidsontwikkeling, visievorming en formuleren van maatregelen. Monitor.	Gemeente Opsterland is hier wereldberoemd mee geworden.
Local Boards (-)	Ook bekend als De Buurt de Baas. Is een Amerikaans concept, waar een (vertegenwoordiging van een) wijk samen met de plaatselijke bedrijven, middenstand, instanties en scholen, de behoeftes van de wijk inventariseert om daar vervolgens actief oplossingen voor te zoeken en hulp aan te dragen met elkaar. Resultaatgerichte aanpak met helder omschreven doelen. Stimuleert sociale binding en vergroot betrokkenheid bewoners bij buurt.	Wordt in de markt gezet door Ordina Public BV te Nieuwegein. In o.m. Vlissingen en Goes zijn local boards actief.
Countryside Exchange (-)	In Amerika ontworpen methode, die inhoudt dat een internationaal team van deskundigen een week lang een regio bezoekt, op basis van documenten en vooral gesprekken met bewoners zich een	Eerder toegepast in gemeente Noord-Beveland. Ongeschikt als monitoringinstrument.

	<p>beeld vormt van de situatie en van problemen en oplossingen. De uitkomst wordt aan het einde van de week gepresenteerd aan de bewoners. Bezoek wordt voorbereid door lokaal team. Methode kent strak protocol.</p>	
<p>Dorp in Actie (-)</p>	<p>Aantal bewoners gaat op pad met fotocamera en legt sterke en zwakke punten van het dorp vast. Onafhankelijk panel van dorpingen geeft vervolgens reactie op fotocollage en denkt na over eventuele verbeterpunten en leuke initiatieven. Hierna volgt dorpsavond waarbij bewoners brainstormen over mogelijkheden om leefbaarheid te behouden of te vergroten. Initiatieven worden uitgewerkt en ter adoptie aangeboden. Bestaande of ad hoc bewonersgroepen kunnen tijdens slotavond idee adopteren en tot uitvoering brengen.</p>	<p>Ontwikkeld door Spectrum, centrum Maatschappelijke Ontwikkeling Gelderland. Ongeschikt als monitoring-instrument.</p>
<p>Activerend leefklimaatonderzoek (-)</p>	<p>Kan gebruikt worden voor het maken van een dorpsontwikkelingsplan of een dorpsvisie. Bewoners interviewen elkaar huis aan huis en daarnaast interviews met gemeente en instellingen. Ten slotte een dorpsbrede bijeenkomst. Een vervolgonderdeel van de methodiek is het uitvoeren van het gemaakte dorpsplan door o.a. de bewoners zelf.</p>	
<p>Duurzame sociale ontwikkeling (+)</p>	<p>Hoofddoelstelling: op basis van economische, sociale en ruimtelijke kenmerken passende en betaalbare sociale infrastructuur realiseren. Daarbij speciale aandacht voor een bij de kernen passend voorzieningenniveau in relatie met het totale voorzieningenniveau in de gemeente. Aanbevelingen van de sociale structuurschets worden in sociaal structuurplan</p>	<p>In opdracht van de gemeente Schouwen-Duiveland door Scoop uitgevoerd als pilot. Mogelijk gebleken om dat wat burgers wensen en dat wat gemeente kan bieden op elkaar af te stemmen. Gemeente is er echter niet in geslaagd om de vertaalslag naar sociaal structuurplan te maken, omdat het niet lukte om het financieel kader rond te krijgen. Deson-</p>

	omgezet in concrete beleidsmaatregelen. Ten slotte worden concrete projecten geformuleerd.	danks is de aanpak als positief ervaren, omdat draagvlak werd verkregen voor mogelijke ingrepen
Leefbaarheidbarometer (+)	Betreft het in kaart brengen van kwantitatieve gegevens omtrent voorzieningen aangevuld met opvattingen van bewoners over de fysieke en sociale kwaliteit van de woonomgeving, de veiligheid en het niveau van de voorzieningen in de kern. Gegevens worden periodiek verzameld om veranderingen te kunnen signaleren.	Scoop heeft in Borsele het kwantitatieve deel van de barometer uitgevoerd, terwijl de Universiteit van Amsterdam onderzoek heeft gedaan naar de beleving van de kernbewoners. Integratie van beide onderzoeksaspecten is een voorwaarde om er een bruikbare methode van te maken. Geschikt als monitoring-instrument.

3.2. Waardering.

In vorenstaand overzicht is in de linkerkolom tussen haakjes een waardering vermeld. Dit betreft een op ambtelijk niveau gemaakte afweging van de onderzoeksmethoden die in principe in aanmerking komen ten behoeve van het leefbaarheidsonderzoek. Bij de waardering is rekening gehouden met de mate waarin onderzoeken concrete resultaten opleveren, de bestuurlijke wens om het onderzoek niet uitsluitend door de bewoners zelf te laten uitvoeren en de bruikbaarheid als monitoring-instrument. In totaal hebben 4 van de 12 beschreven onderzoeksmethoden een positieve waardering (+) gescoord, namelijk Dorpsblik, Lemon, Duurzame sociale ontwikkeling en Leefbaarheidbarometer. Bij Dorpsblik wordt de kanttekening gemaakt dat de ervaring in eigen gemeente leert dat, als het onderzoek uitsluitend door bewoners wordt uitgevoerd, belangrijke crossings ontbreken. Een nadere oriëntering op de beide Scoop-methodes, te weten Duurzame sociale ontwikkeling en Leefbaarheidbarometer, lijkt zondermeer wenselijk, al was het alleen maar vanwege het feit dat het in 2005 uitgevoerde onderzoek naar zorgsteunpunten eveneens van de hand van Scoop is. Voor het kwantitatief onderzoek lijkt de Leefbaarheidbarometer een bruikbaar instrument, terwijl voor het kwalitatief deel van het onderzoek diverse mogelijkheden in beeld zijn, waarbij het niet moet worden uitgesloten dat het uiteindelijk een mix van deze mogelijkheden wordt. Aangezien het onderzoek als monitoringinstrument gaat fungeren, is het niet mogelijk per kern met totaal verschillende vragenlijsten te werken. Onderlinge vergelijkbaarheid is immers een belangrijke troef bij monitoring. Waar mogelijk zal uiteraard ruimte worden gelaten voor de couleur locale.

4. KOSTENASPECT.

4.1 Algemeen

Met Woongoed Zeeuws-Vlaanderen is in de prestatie-overeenkomst afgesproken dat beide partijen ieder de helft van de onderzoekskosten betalen. In het van de Kadernota 2009-2012 deel uitmakende Detailoverzicht bijgesteld meerjarenperspectief is voor het uitvoeren van het onderzoek zowel voor 2008 als voor 2009 uitgegaan van een gemeentelijke bijdrage van € 25.000.

4.2 Prestatie-afspraken provincie Zeeland-Scoop

De provincie maakt jaarlijks met Scoop, het Zeeuws instituut voor sociale en culturele ontwikkeling, prestatie-afspraken. Het uitvoeren van onderzoeken maakt daarvan deel uit. De provincie is van mening dat het onderzoek zoals Sluis dat voor ogen heeft een uniek karakter heeft, hetgeen met name blijkt uit de wens om de toekomstige situatie met behulp van bevolkingsprognoses in beeld te brengen. Het mede inzetten van het onderzoeksproces voor het creëren van draagvlak bij de bewoners als het aankomt op het maken van keuzes draagt eveneens bij aan de uniciteit van het onderzoek. Voor de provincie is dit aanleiding om het leefbaarheidonderzoek te scharen onder de prestatie-afspraken die zij met Scoop heeft en dus de kosten voor haar rekening te nemen. De insteek daarbij is dat het monitoringinstrument naderhand over de gehele provincie kan worden uitgerold. Inmiddels is tezamen met provinciale medewerkers de prestatieverwachting geformuleerd op basis waarvan Scoop wordt uitgenodigd een onderzoeksvoorstel te doen. Bedoelde prestatieverwachting is als bijlage bijgevoegd.

5. TEN SLOTTE.

In vorenstaande hoofdstukken is het project afgekaderd en zijn de te nemen stappen beschreven, een en ander nog op een tamelijk abstract niveau. Gaandeweg het proces moeten zaken worden geconcretiseerd en de metafoor van een (steeds nauwer wordende) trechter dringt zich hierbij op. Dit document legt de basis voor het maken van keuzes in samenspraak met de betrokken partijen. Concrete aanbevelingen zijn hierin dan ook niet opgenomen. De in paragraaf 2.3 beschreven projectaanpak geeft de marsroute voor de daarbij te zetten stappen.

Dit hoofdstuk is ook de plaats om voor een tweetal zaken bijzondere aandacht te vragen. Ten eerste betreft dit het feit dat van de zijde van Woongoed Zeeuws-Vlaanderen bij herhaling is benadrukt dat de aanpak van het onderzoek en het vervolg ervan er een moet zijn van denken in kansen en niet van het a priori overal afwijzend tegenover staan. Het wordt belangrijk gevonden een positieve insteek te kiezen en van daaruit, als dat nodig is, te motiveren waarom bepaalde zaken niet kunnen.

Ten tweede wordt gememoreerd dat de raad ten tijde van de accoordverklaring c.q. de vaststelling van de prestatie-overeenkomst met Woongoed Zeeuws-Vlaanderen heeft aangegeven grote waarde te hechten aan het leefbaarheidsonderzoek. Dit impliceert dat het niet opportuun is vooruitlopend op de resultaten van het onderzoek initiatieven met een oplossingsgericht karakter op te starten. Wil frustratie van het onderzoek, en daarmee ook draagvlak bij de stads- en dorpsraden én de inwoners, worden voorkomen dan ligt deze handelwijze weliswaar volstrekt voor de hand, maar toch zal hiervoor zowel bij de gemeente als bij Woongoed, maar ook bij de stads- en dorpsraden aandacht moeten worden gevraagd.

Dit startdocument wordt na accordering door het MT als onderdeel van een bestuursopdracht in het besluitvormingstraject gebracht. Woongoed wordt bij alle stadia van het proces betrokken.